

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 «
Helyben háshoz hozva:	
Egész évre	20 kor
Negyedévre	5 «
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáca-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadását vagy megőrzésére nem vállal közt.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Lueger tanítja a magyart.

Az osztrák császári városnak tüntető fejedelmi diszpompával sirba kísért polgármestere párthiveinek végakaratóiban kötelességükre tette, hogy folytassák tovább azt a politikát, amelyet ő kezdett és vitt diadalra.

Az osztrák keresztényszociálisták lesznek e végrendeletnek a végrehajtói és mi magyarok, akik ellen ennek a végrendeletnek a kihelyezett éle irányul, el lehetünk készülve, hogy az osztrák gyűlölködés — a mi szintén jelentékeny pont Lueger végrendeletében — tulcsapván a Lajthán nekünk gazdaságban és politikában nem kevés gondot fog okozni, mert rendes tünete a közéletnek, hogy a nagyszabású egyéniségeket apró epigonok követik s Lueger hagyatékának a letéteményesei velünk szemben a lélekben kis emberek bántó és bosszantó aprólékosságával küzdenek.

Egyszer már Magyarországon is őszintének kell lenni annyira, hogy nyíltan és őszintén fogadjuk el az osztrák hadizenetet s mai államjogi keretben a mai gazdasági berendezkedésen belül számoljunk le szervezkedő ellenségeinkkel, vagy legalább kezdjük meg a szervezkedést, hogy erőt gyűjtsünk a leszá-

molásra, a melynek előbb-utóbb be kell következni.

A hatvanhetes alap mellett, a mai közös vámterülettel is lehető az a magyar szervezkedés, amely kihuzza az osztrák fenekedés méregfogát, annyira, hogy immunisok leszünk mindenféle végrendeletben reánk hagyott osztrák méreggel szemben.

Annak a Lueger-féle szervezkedésnek az alapja gazdasági volt az egésznek, s sulypontja a városokon főleg Bécsben nyugodott. Ausztria, de különösen Bécs már-már fuldoklott a merkantilizmus gazdaság aranyszövetű hálóiban. Irtóztaton drágaság pusztított a császárvárosban, a közterhek folyton emelkedtek, maga a város fináncművelésű berendezkedésével nyomta a lakosságot, a közüzemek magántulajdonosainak a nagytőkéje usztrakamatokat hozott.

A nagy jövedelmezőségnek a terheit a lakosság viselte. különösen a bécsi kisemberek voltak elkeseredve, mert látták, hogy munkájukkal csakis az aranyborjunak adóznak. Lueger szervezkedése terhek alól ígért és adott is szabadulást a császárváros lakosságának.

Maga a program, amely szerint ez a tehermentesítés végbe ment, megérdemli a magyar városok vezetőinek a figyelmét, mer: ez a program tulajdon-

képen utmutatás arra, hogy a városi fejlődés folyton szaporodó terheit miféle forrásokból lehet fedezni, úgy, hogy a kultúra a szociális gondoskodás, a közgazgatás és a közrendészet folyton növekedve kiadásai ne jelentsék egyúttal a polgárság terheinek a folytonos gyarapodását.

Lueger városi gazdasági politikája arra a tételre volt alapítva, hogy a város fejlődésével arányosan terjeszkednek a vízvezetéki, a közúti közlekedési és a világítási üzemek. Növekednek ezeknek a hozadékaik, ezeket az üzemeket el kell vonni a magánvállalkozástól és ki kell küszöbölni ezeknél a magántőke nyereszkedési hajlandóságát, ami sokszor kíméletlen uszorává fajul. Ezek a folyton és biztosan emelkedő hozadékok biztosabb alapját képezik a községi gazdasági politikának, mint az adócsavar. Erre az alapra helyezték Bécs gazdasági politikáját és ezzel mentették meg a polgárságot a folytonos adóemelésektől és ennek a politikának a sikere tette elfogadottá minden tulzása dacára a Luegerizmust, amely ellen sokat küzdött a kormány és az udvar.

Ha most már tudomásul vettük Magyarországon a volt bécsi polgármester gyűlölködő végrendeletét, hasonló frázisoknak a Lajthán tulra való eregetése

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

A társadalom és a modern szociológusok.

— Irta és a nagyváradai Kath. Kör 1910. február 25-én tartott böjti estélyén előadta: Dr. Mazurek Gyula. —

Az emberiség a mamut, a bölény, a kihalt őslények sorsára jut, ha léte első percétől nincs megáldva a társas lények élet őstönével. Az állat pár hetes korában már föntudja tartani magát, az ember elpusztul, ha hat éves koráig dajkakéz nem örködik fölötte. Az állat átöröklő nemzöinek életőstönét, de tovább fejleszteni nem képes azt.

Az emberi társadalom folyton fejlődött. Az emberi lélek teremtő ereje önmagára hagyva is a tudomány, művészet magas fokára emelkedett föl. De mikor eljött az idők teljessége, mikor onnét Betlehemből természetfölötti erőt, világosságot kapott, az emberi lélek teremtő ereje előtt új perspektívák nyíltak meg. A földi lét összekapcsolódik: a tulvilági léttel: isteni szikra gyul a szivekben s míg a lángelméket a tudomány, művészet alkotásainak eddig el nem ért magaslatára emelte föl, addig az utolsó rab-szolga szívet is kimondhatatlan édességgel tölti

be: ő is Istennek fia, a menyország örököse, az ő szívében is kiépül az Istennek országa. A Megváltó oda áll a félénk, elernyed, láncait csörgető ember elé s a föld királyainak, meg annak, kinek hátán a rabszolgatartó ostora patog, tőle kell tanulnia „Tanuljatok tőlem, nem világot teremteni, nem csodákat művelni, nem halottakat feltámasztani, de tanuljatok tőlem szelidséget alázatosságot”, mert „én szelid vagyok és alázatos szívű”. — A szabadság, egyenlőség, testvériség világot mozgó gondolatát Ő adta az emberiségnek; az Ő országában nincsen rabság, csak a bűnnek rabsága, nincsen törvény csak a szeretet törvénye, egyenlők vagyunk mindnyájan a Krisztusban! És ime az assisi Szent Ferenczek, magyarországi Szent Erzsébetek egész légioja támad, akik önként leszállnak a szegények városába az elhagyottaknak élnek, mindenük lettek. És mi, kik együtt térdelünk az oltár számolyánál, tudjuk nagyon jól, hogy Krisztus meghagyása szerint az a legnagyobb, ki minél többnek tud szolgálni.

Ezek a mennyből hozott elvek tudják az emberi társadalmat nagygyá, hatalmassá, boldoggá tenni.

* S. August. Sermo 10. De verb. Dom.

Am az ős kigyó elője megint, az újabb kor bölcselőinek ajkán ott sziszeg újból az ördögi dacz szava: „Non serviam!” az emberi társadalmat Isten nélkül, önmagában kell boldoggá tenni.

Az újabb szociológusok módjaikban, eszközeikben ezerfelé szétágaznak, de vezető gondolatuk szerint mégis két csoportra oszthatók.

Az egyik irányzat abban látja a társadalom boldogulásának útját, hogy az egyént fölszabadítja a társadalom bilincseiből. Az emberi erők, szenvedélyek akadálytalan játéka harmoniát terem s ez a harmonia meghozza a szociális forradalom teljes diadalát. A létező dologi javak kisajátítása egész simán fog megtörténni s a közvagyonnak mindenki egyformán lesz tulajdonosa. Am ha föltételezzük is, hogy az anarchista eszmék diadalra jutása megteremti az emberiség teljes erkölcsi újjászületését, könnyű mégis elgondolni, hogy mindenki csak a legtermékenyebb szántóföldekre, legjobban berendezett gyárakra, a legegészségesebb lakásokra veti szemét. De eltekintve ettől, ennek az irányzatnak ideálja a Nietzsche-féle „Übermensch”, kinek se Istene, se hazája, ki tul az erkölcs határán lábball tiporhat mindent. Am ha van aki letipor, letiprottnak is kell lenni: az Übermenschnek csordára van szüksége, melynek

Czillér Imrénél

Rákóczi-ut 5.

☎☎☎ Telefon szám 232. ☎☎☎

1910. évi szövet-ujdonságok.

Női Divat Szalon, méret utáni megrendelések. — Női kalap divatterem.

Gyönyörű ridikulók, uri divatcikkék kalapok, fehérművek és nyakkendőkből folytonos ujdonságok.

Hammerli pécsi keztyűkben nagy raktár.

helyett tekintsük azt tanításnak és fordítsuk javunkra, ami nekünk kárna és romlásnak volt szánva.

Általánosan elfogadott tétele a magyar közéletnek is, hogy a városokat fejleszteni kell, a fejlesztés csakugyan nemzeti nagy érdek, de ennek a fejlesztésnek nem szabad protekciós irányba indulni, mert amint ezt különösen a fővárosnak a vidék rovására történt fejlesztésénél már szomorúan tapasztaltuk, nagy kárára esik a vidéknek, fojtogatván annak gyengébb életerőit.

Öntudatos, az osztrák eredményeket figyelembe vevő szervezkedés a városok körében, igen ellenszer lesz minden osztrák méreg ellen, a szervezkedés, mely gazdasági irányban indul el is éri nálunk is az eredményeket, mert megerősítettén a városok népe gazdaságilag, a városok csakugyan elérik a vezető szerepet s nem járnak tévetegen minden kormány járszalagján, kérve, könyörögve segítséget, adva érte cserébe önállóságot. A városok szunyadó gazdasági erői, a melyek most idegen tőkéknek emelik a jövedelmezőségét a városoknak a saját céljaikra való kifejtésével hatalmat adnak azok kezébe, akik most mindent a hatalomtól várnak.

De erre céltudatosan szervezkedni kell. Nem a Kárpátoktól az Adriáig egyaránt divó klikkrendszerrel, hanem a köznek igaz érdekében, eleinte sok lemondással és a köznek való igazi szolgáltni akarással.

Választási előkészületek. A kormány és a pártok teljes erővel fegyverkeznek a választási küzdelemre. Minden valószínűség szerint már a husvét utáni kedden publikálni fog-

ják a képviselőjelöltek hivatalos listáját, legutóbb a függetlenségi és 48-as Justh-párt március 29-én, kedden, publikálni fogja a "jelöltek névsorát. Csaknem minden kerületre jut egy jelölt, sőt Kossuthot és Apponyit kivéve, minden Kossuth-párti kerületben. Április első napjaiban a munka párt is közzé teszi jelöltjeinek névsorát és akkor ki fog derülni, hogy a tömeges jelentkezők közül ki a hivatalos. Kossuth Ferenc és Apponyi szintén hírül adták, hogy hozzáfogtak a pártszervezéshez és a választási munkához.

Minisztertanács a választások elrendeléséről. A miniszterelnökség budavári palotájában ma délelőtt tíz órakor minisztertanácsra gyűltek össze a kormány tagjai. Gróf Serényi Béla földmiválsági miniszter még viseli a fekete selyemkötést a jobb szemén, a miniszterelnök arcán is ott van még a rózsaszínű sebtapasz. Mint értesülünk, a mai minisztertanácsnak egyik legfontosabb tárgya a folyó adminisztratíven kívül, az országgyűlés összehívása idejének megállapítása volt. A miniszterek között ugyanis fölmerült az az eszme, hogy mielőbb összehívják az új országgyűlést.

A Budapesti Tudósító jelenti: A kormány tagjai ma délelőtt tíz órakor a miniszterelnökségi palotában KhuenHéderváry Károly gróf miniszterelnöklésével minisztertanácsra gyűltek össze. A minisztertanács jegyzőkönyvét Skerlecz Iván báró miniszteri tanácsos írta.

A szocialisták kiáltványa. A "Népszava" tegnapi száma közli a szociáldemokrata párt választási kiáltványát. A kiáltvány nem más, mint a szociáldemokrata párt ismeretes programjának harci riadó alakjában való felmelegítése. Különösen hangsúlyozzák a tulajdon és a vallás elleni programpontokat s az általános, egyenlő és titkos választási jogot. Ujat nem mond semmit, amit ne ismételt volna a Népszava már az unalomig. Most is ez a kiáltvány legfőbb hatása: unat.

testén, lelkén keresztül gázolhat Godwin, Proudhon, Bakunin és Most anarchizmusát már a józanabb socialista írók is mosolylyal tárgyalják, mert belátják, hogy az Übermenschekek az örültek házat töltik meg.

Nagyobb azoknak tábora, kiknek szeme előtt a világgöztársaság ideálja lebeg. Ezek a társadalmat akarják isteníteni, autonóm erejénél fogva a társadalom szabja meg, mi legyen az erkölcs, a törvény, mi legyen az igazság.

A háboru réme, a vele járó tenger vér- és pénzaldozat egy világgöztársaság gondolatával barátokoztat meg. Saint Simon és Thierry már 1814-ben egy közös európai parlament tervét vetik föl; gondolatukat tovább fejlesztik iskolájuk; Bazard és Enfantin már azt sürgetik, hogy az egész emberiség egy nép legyen s a patriotizmus helyét, melyet ők csak nemzeti önzésnek tartanak, foglalja el az egész emberiség szeretete.

A világgöztársaság ezen általánosságban mozgó gondolatát Fourier és iskolája konkréttebb alakba hozza. A földet socialista községekre, falanszterekre osztják, minden község élén álljon egy unarch, vagy báró, két-három községet egy duarch, vagy vicomte kormányoz-

zon, tizenkettőnek feje a triarch vagy gróf legyen és így haladva előre lejutunk az omniarchiáig, aki a föld összes községei fölött uralkodik és aki Konstantinápolyban székel.

A socialista írók, talán csak Lassallet véve ki, valamennyien a nemzetköziség alapján állanak s a világgöztársaság után való sóvárgásuk leghűebben Marx és Engel februáriusi kiáltványában talál hangot. "Minden országok proletárjai egyesüljete!" Menger ugyan a világgöztársaság alapítását kivihetetlennek tartja, de azért az ő "népies munka állama" is egy gazdasági célokra hivatott világ állam marad.*

M. T. H. és U.! Nincs az a radikális socialista író, aki a társadalom jövő kialakításánál a tekintély elvét — már t. i. minden vonatkozásában — föladni, mikor arról van szó, hogy akármely laza összetételű társadalom fönmaradhasson, ők is igazat adnak a nemzetek nagy apostolának "minden lélek engedelmeskedjék a felsőbb hatalmasságoknak" csak attól a gondolattól futnak, melylyel az apostol e parancsot megindokolja, "mert nincs hatalmaság, hanem csak Istentől."

* Menger: Jövő állama 33. l.

** Rom. 13. l.

Vizsgálat a képviselőházi botrány ügyében

Khuen Héderváry Károly gróf miniszterelnök a mai éjszakát teljesen nyugodtan töltötte. Meglátogadta őt Lumnitzer tanár ki-mosta a sebet és konstataálta, hogy láz egyáltalán nem jelentkezett s csonthártyagyuladásnak, amitől eleinte tartottak, semmi nyoma. Lumnitzer tanár azután új tapaszt tett a sebre s reméli, hogy a seb néhány nap múlva begyógyul.

Krecsányi Kálmán detektívönök több volt képviselőt látogatott meg a tegnapi nap folyamán és azoknál, kiket nem talált otthon, névjegyt hagyt, azzal a kéréssel, hogy keressék fel.

Ma korán reggel Tóth János rendőrkapitány, a bűnügyi osztály helyettes vezetője hivatali szobájában konferenciát tartott, amelyben megállapították, hogy kik fogják a kihallgatásokat eszközölni. A kihallgatásokkal megbizattak: Bartha Endre, Kórody Béla, dr Császik Pál, dr Csizsár Imre, Becker és Barna rendőrfogalmazók.

Annyit már elárult a rendőrség, hogy igen sokan jelentkeztek kihallgatásra, eddig három embert hallgattak ki, dr Verebelyi Hugó ügyvédjelöltet, aki a "Magyar Tudósító" munkatársának mondotta magát, továbbá Palmer Tibor ügyvédjelöltet és Som Pál hírlapíró.

Állítólag holnapra idézték be Zakariás János, Eitner Zsigmond, Beck Lajos, Hoffmann Ottó és Markos Gyula volt képviselőket, akik részint maguk is beismerték, részint mások által megnevezettek, hogy ők dobálták a könyveket és tentatartót.

Ferenc Ferdinánd részvéte.

Ferenc Ferdinánd trónörökös tegnap részvétáviratot intézett Héderváry miniszterelnökhöz. A távirat szövege a következő:

A legnagyobb sajnálattal értesültem

Készek meghajolni a hatalom előtt, de csak azon kikötéssel, hogy az ne az Istentől jöjjön. Ezért kellett az állattól származnunk, ezért élte az ősember az állat csorda életét, ezért verekedte ki magának a hordában az első helyet, hogy ne legyen a hatalom alatt, mely az Istentől való.

Szánalom nézni azt a kínos vergődést, midőn az emberi léleknek a végtelen után törő vágyait igényeit "tudományos és valódi művészi előadásokkal s erkölcsi fejtegetésekkel tapasztalati uton" próbálják kielégíteni.

Annak a havasi pásztornak, éppen oly joga lesz, mint a lipótvárosi burzoának, hogy Isten akaratán megnyugvó, a tulvilág édes világában reménykedő lelkének igényeit kielégtessék, kértem, minő tapasztalati alapon, mely tudományos és művészi előadással fogják helyettesíteni az ember szívéből származó Istent. A keresztény világnézet művészetben, tudományban jeleskedő hőseit — ők maguk vallják — a tulvilági élet édes reménye lelkesíti a fárasztó, éjt-napot egygyé tevő munkára; a jövő társadalmának, a népies munka államának

* Menger i. m. 164.

Első szent áldozási emléképek,

valamint mindennemű szentképek legnagyobb választékban, különféle alakban és legszebb kivitelben magyar, német, vagy tót szöveggel a legjutányosabb árban kaphatók

BUZÁROVITS GUSZTÁV

könyvkereskedésében, ESZTERGOMBAN.

Mutatvány képek és árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Kegyelmesség sebesüléséről. Remélem, hogy egészsége minden komolyabb következmény nélkül helyre fog állani. Hogylétéről jelentést várok.

Ferencz Ferdinánd,
királyi herceg.

A trónörökös táviratára a miniszterelnök azonnal válaszolt melyben megköszönte a trónörökös érdeklődését és jelentette, hogy egészsége javulóban van.

Miskolczi Ferenc dr. üdvözlése.

A központi járás tisztviselői a legutóbb tartott járási értekezleten foglalkoztak dr. Miskolczi Ferencnek főispánná történt kinevezésével is. A járási értekezlet ez alkalomból a következő feliratot küldte a főispánnak:

Méltóságos Főispán Ur!

Biharvármegye központi járás közönsége áthatva azon általunk eléggé nem méltatható érdemeitől, melyeket Méltóságod a közigazgatás terén szerzett s hódolatra gerjesztve azon jó indulat által, melyet Méltóságod negyedszázadon át, részben éppen járásunk, később vármegyénk kormányzásában, mint a központi járás főszolgabírája, majd vármegyénk alispánja, e történelmi multjánál és nagyságánál togra méltán Biharországnak nevezett szűkebb haza minden egyes polgárával szemben tanúsított kegyeskedett, mai napon tartott járási értekezletünk útján és szerénységem közvetítésével határtalan örömeimnek ad kifejezést azon alkalomból, hogy Méltóságodat — akit apái nagy tettei s személyes kitűnő tulajdonai egyenesen praedesztinálnak a főispáni méltóságra — a legalkotmányosabban uralkodó Fejedelem királyi kegye, Biharvármegye főispánjává történt kinevezésével oly elismerésben részesítette, mely amellet, hogy az igaz érdemnek méltó jutalmazása lön, meghagyja Méltóságodat szép vármegyénk élén, bölcs vezérül, és Biharvármegye legszeretettebb kormányzójául.

Es különösen ez a körülmény az, mely minket tisztelőinek táborát véghetetlen öröme,

lelkedésre hangol; mert őszintén megvallva, sokkal inkább tudatában vagyunk annak, mit és kit birunk mi szűkebb hazánk bálványozásig szeretett vezetőjében, semhogy igaz örömet tudunk volna érezni oly kitüntetés felett, mely magas személyének körünkől való távozását vontatna maga után.

Epen azért kérve kérjük a minden hatalom felett álló Gondviselést, hogy phisikai és szellemi erejének teljes épsége mellett még igen sokáig tartsa meg Méltóságodat szép hivatásának magaslatán, e vármegye közönségének osztatlan öröme, a haza, társadalom és emberiség boldogítására, a betöltött küldetés adta megelégedésben.

Méltóságos Főispán Urnak

Nagyvárad, 1910. március 10.

alázatos szolgálja:

NAGY MÁRTON,

főszolgabíró,

mint járási értekezlet elnök.

A felíratra a főispán a következő választ küldte:

Biharvármegye főispánjától.

Tekintetes főszolgabíró ur!

A központi járás közönsége nevében tett szívélyes üdvözléseket és jókívánatokat midőn megköszönöm, felkérem Főszolgabíró urat, mikép sziveskedjék a járás közönsége előtt tolmácsolni, hogy már azon szorosabb összeköttetésnél fogva is, amellyel a központi járás lakosainak érdekében a hivatalos és társadalmi élet terén a közönséggel és tisztviselői karával együtt működni szerencsém volt, új állásomban is a meg nem lazult kötelek további fentartása, valamint a járás fejlődése és lakosainak boldogulása érdekében hathatósan közreműködni a jövőben is elsőrendű feladatomnak fogom tekinteni.

Nagyvárad, 1910. március 14 én.

Hazafias üdvözléssel:

MISKOLCZY FERENC,

főispán.

tudósait fogja e tudni föltüzelní a polgártársak elismerése, meg az, amit Menger ajánl, hogy a hivatalos lap egyik rovatában dicséretet utalványoznak majd a polgári érdemek jutalmazására. Ennek az elismerésnek jótékony hatása nagyon relativ dolog. Midőn a német birodalom vaskancellárja, Bismarck előtt 1895-ben tartott jubileuma alkalmából megjelentek 1871-iki bajtársai, hogy a császári kegy dicsugáros elismerése, az egységes német birodalom osztatlan diadal-öröme után boldognak mondják egykori bajtársukat: Bismarcknak csak annyi a szava: „A boldogságot pedig hagyjuk, a legboldogabb talán akkor voltam, mikor az első nyulat lőttem.“

De azután van az emberi léleknek még erősebb érzése, mely például a haldokló Arany János ajakán ezeket a szavakat találta. A költő utolsó perceit éli a haláltusa megérkezett kétségbeajtó kinjával; fia fölé hajol s vigasztalja, hogy munkáival nevét halhatatlanná tette. A protestáns Arany János ezt válaszolta: „Mit ér nekem, ha itt örökké élek, Isten pedig nem irtalmaz.“

M T H. és U.! Engedjék meg, hogy a gyermekkor egyik kedves játékát idézzem emlékezetükbe Kártyából várat építünk, már fölvannak huzva a falak, készen a tornyok, az alkotás öröme már ott ragyog az ártatlan gyermeki szemekben, midőn egy külső erő, mond-

juk egy erősebb légáram, halomra dönti fáradságunk minden alkotását.

Az emberiség már sokszor épített kártyavárakat. Ott pl. Szennár mezején: „tegyük híressé nevünket, építsünk tornyot, melynek teje az égig érjen“ és „az Ur elszéleszté őket az egész földre“* A francia forradalomban már degradáltak az Istent s egy utcai leány alakjában az ész Istennőjét állították az oltárra és a forradalom borzalmaiban önmaguk egymást mérszárólták le. Legutóbb Messinában csufolkodó versikében, hogy megpróbálják, van-e Isten, csak egy kis földrengést kértek és 100.000 ember a földrengés, a tűzhalál martaléka lett. Természeti tűnemény az igaz, de lehetetlen Istennek újját nem látni, hogy a Szajna kiárad, hogy éppen Párisnál torlódnak össze a habok, hogy éppen az a város eseng az áradásnak gátat szabó szivárvány után, mely legtöbbet vétett az Isten ellen.

A naprendszerben a nap az az összetartó erő, mely megakadályozza, hogy a bolygók és csillagok a világűrben szét ne hulljanak Istennek szeretete az erő, mely a társadalmat összetartja, mely meggátolja, hogy az emberek önmagukat föl ne fálják.

Emberi társadalom Isten nélkül nem volt s nem is lesz soha.

* Mózes I. 11. rész.

A keresk. és iparkamara teljes ülése.

A nagyvárad kerkeskedelmi és iparkamara március 23-án tartotta teljes ülést, amelyen Huzella Gyula kir. kerkesk. tanácsos elnökölt. Az elnök jelentésében közli a politikai viszonyok változása folytán távozó és új miniszterek leveleit s a kamara elnöksége által küldött bucsuzó és üdvözlő leveleket; az időközben érkezett miniszteri leiratokat. Említésre érdemes, hogy újabb az állami gépek adományozása iránt folyamodó összes kisiparosok kérelmét elutasította a miniszter, aminek oka valószínűleg az ex-lex. Az elnök közléseit a titkár és pénztárnok jelentéseivel együtt tudomásul vették.

Helyeslőleg vette tudomásul a teljes ülés az elnöki tanács azon határozatát, melylyel utasította az elnökséget, hogy a Nagy Ida által rendezendő csipke kiállítását és csipkeverő tanfolyamot támogassa. — Az elnöki tanács határozatához képest az elnökség lépéseket tett, hogy Derecskén a törvénynek megfelelőleg iparos tanonc iskola állíttassék fel. Elhatározta továbbá az elnöki tanács, hogy az igazságszolgáltatás lassúsága ellen tervezett országos értekezlet megtartását helyesli s azon a kamara képviseltetését szükségesnek tartja. — Napirendre tért az elnöki tanács az orsz. m. gazdasági egyesület azon megkeresése felett, melyben kéri a kamarát, hogy tiltakozzék a Balkán kerkeskedelmi szerződések rendeleti uton leendő életbeléptetése ellen. Az elnöki tanács ezen intézkedését helyeslőleg vették tudomásul.

A győri társakamarának a felsőiparisok szaporításáról szóló felterjesztése kapcsán, az iparososztály javaslatára a teljes ülés utasította az elnökséget, hogy egy Nagyváradon felállítandó fa és fémpari szakiskola létesítése érdekében megfelelő intézkedéseket tegyen.

A felmerült panaszok orvoslása végett átiratot intéz a kamara a nagyvárad kerületi balesetbiztosító és betegsegélyző pénztárhoz, azonban a bizalmiférfi intézmény visszaállítását nem ajánlja.

Sarkad község kövezet vámdíjszabályzatának módosítását s a vámszedési jog újabb 10 évre megadását, javasolja a kamara teljes ülése Biharvármegye alispánjának.

Szabó Károly és társainak egy butorcsarnok szövetkezet létesítésére irányuló mozgalmának támogatását s ez irányban a miniszterhez kimerítő felterjesztés intézését határozta el a kamara.

Az aradi kamarának a gazdasági tudósítói intézmény reformálása tárgyában a miniszterhez intézett felterjesztését pártolta a teljes ülés. Eppen így pártoló feliratot intéz a pozsonyi kamarának a postatakarékpénztár csekk és kléring forgalmára nézve felmerült kívánságokat illető felterjesztésére.

Elhatározta a kamara teljes ülése, hogy a forgalom gyorsítása érdekében, a nagyszalontai viszonylatban a telefon vonalak szaporítását kéri a nagyvárad posta-távirda igazgatóságától.

Tudomásul vették a kamara 1909. évi zárszámadását, mely szerint a kiadások 57099 K 41 f, a bevételek 65613 K s így a kezelési fölösleg 8513 K 69 fillér. A kamara tiszta vagyona 85368 K 22 fillér.

Elhatározta végül a kamara, hogy az új adótörvények életbeléptetésének elhalasztása iránt felr a miniszterhez. Ezzel kapcsolatban Stern Miksa kültag indítványára kimondotta a kamarai teljes ülés többsége, hogy a felíraban azon óhajnak is kifejezés adassék, miszerint az új adótörvény esetleges átdolgozása esetén az adókvótája arányosabban állapíttassék meg.

Apróbb ügyek után az ülés véget ért.

Teljes tisztelettel:

UJHELYI RÓZA

női kalap különlegességi üzlete

NAGYVÁRAD, RÁKOCZI-UT.

TELEFON 130. TELEFON 130.

Tavaszi értesítő!

Szíves tudomására hozom a m. t. hölgy közönségnek, miszerint

eredeti párisi modell kalapjaim

megérkeztek és azok üzletemben bármikor megtekinthetők.

Kedvező párisi összeköttetésem révén abban a helyzetben vagyok, hogy a versenyt felvehetem a fővárossal is.

UJDONSÁGOK.

Tájékoztató.

Május 5. d. e. 11. Kath. Kőr zárúnnepélye a püspöki palotában.

* **Nagycsütörtök.** Az utolsó vacsorának a legméltóságosabb Oltáriszentség szerzésének emlékeztetét őrli ma a katolikus egyház, azonban a gyászos időszakra tekintettel, nem fejt ki azt a pompát, mely e napot megilletné, hanem más napon ad örömeinek kifejezést. A székesegyházban ma az ünnepélyes szent misénél Fetszer Antal felszentelt püspök olajat és kryzmát szentel. A szent misé után a püspök megmossa az apostolokat jelképező 12 aggastyánnak a lábát. A szent mise alatt a Glóriánál elnémulnak a harangok, melyet az egyház őrli. A 12 apostolt délben megvendégeli és megajándékozza a püspök. A plebánia templomokban délelőtti szent misék lesznek, oltárfosztással a délután zörgő vecsernye, Jeremiás siralmainak éneklése mellett.

* **Tisztelgés a város főispánjánál.** A Nagyváradon már 19 év óta működő br. Hirsch Mór jótékonyági betegsegélyző és temetkezési egyesület nagyváradai fiókjának vezetősége tegnap tisztelgett Hlatky Endre főispánnál. Rákos Vilmos üdvözölte a főispánt s kérte, hogy jóindulatu pártfogásában részesítse a jótékony egyesületet. Hlatky Endre főispán szívélyesen fogadta a megemlékezést s jóindulatáról biztosította az egyesületet.

* **A római szent korona emlék felavatása Rómában.** Rómából vett értesülés szerint az Országos Katolikus Szövetség (IV. Ferenciek tere 7.) elnöksége által ápril. 16 án tartandó magyar szent korona emlék leleplezési ünnepének részletes programját a rendező-bizottság a Vatikán és a nagykövetség hozzájárulásával a következőképp állapította meg: *Április 16 án szombaton, a lateráni székesegyházban.* Reggel 10 órakor a pápa és a magyar király képviselőjének fogadása. Utánna szentmise a székesegyház apsisában, tartja Zichy Gyula gróf, pécsi püspök. Felvonulás II. Szilveszter pápa sírjához. Emlékbeszéd II. Szilveszter pápáról, a magyar szent korona adományozójáról, mondja Széchenyi Miklós gróf győri püspök. Emlékbeszéd Asztrik püspökről, mondja Franciscs Norbert Szent Benedek rendi bakonybéli apát. Az emlék átadása, átadja Zichy Gyula gróf pécsi püspök, átveszi Respighi bibornok, a lateráni székesegyház archi-presbitere. Az ünnepség után tisztelgés Széchenyi gróf vatikáni nagykövetnél, mint ő Felsége a király képviselőjénél a követségi palotában. Dszgyűlés. *Április 17-én, vasárnap, a Vatikánban.* Reggel 10 órakor szentmise a Szent Péter bazilika szentségkápolnájában, mondja sipeki Balás Lajos rosznyói püspök. Szentbeszéd a pápaságról, mondja Fischer Coibrie Ágost dr. kassai püspök. Tisztelgés X. Pius pápánál. Az üdvözölő beszédet Széchenyi Miklós gróf győri püspök, mint a zarándoklat vezetője mondja. A magyar szent korona és a koronázási jelvények hű másolatának átadása a pápának. Miután a rendezőség csak korlátozott számban fogad el jelentkezéseket, ezuttal is kéri az intézményeket és egyeseket, hogy részvételüket minél előbb jelentseék be az Orsz. Kath. Szövetségnél (Budapest, IV. Ferenciek tere 7), hol minden az utazásra és ünnepségre vonatkozó felvilágosítást készséggel adnak meg.

A Berger Paula utóda cég értesítése.

Nagyságos asszonyom!

* **Magyar nemesség egy vezérőrnagynak.** Király ő Felsége Békéssy József vezérőrnagynak, valamint törvényes utódainak a magyar nemességet adományozta Békési előnévvel. Békéssy József mint honvédeztredes s a nagyváradai 4. honvéd gyalogezred parancsnoka pár évvel ezelőt itt lakott Nagyváradon.

* **Uj postaügynökség Biharmegyében.** A nagyváradai posta-távirda igazgatóság Serges községben április 1-én posta ügynökséget léptet éleibe.

* **Szabó Gábor halála.** Szabó Gábor rendőrbiztos halála széles körben mély részvételt keltett. A derék városi tisztviselő temetése ma, csütörtökön, március hó 24-én délután 3 órakor lesz a Várad Váralja Bémer-utca 11. sz. háztól. A temetésen a rendőrség tisztikara testületileg vesz részt s koszorút helyezt a ravatalra.

* **Kórház utca rendezése.** Kórház-utca az új vasúti hidat már átadták a forgalomnak, azonban a most már kellőleg kiszélesített utca járdái nem lettek rendezve s így a régi járda beszögellik az utastébe. Az ottai lakosok azon kérelemmel fordultak Nagyvárad városához, hogy az utcát mielőbb rendezze s az aszfalt járdát megfelelőleg helyeztesse át. Az összes rendezési munkálatok 2430 koronába kerülnek.

* **Előadás a városházán.** A Magyar Mérnök és Építész Egylet tegnap este 6 órakor érdekes felolvasást rendezett a városháza disztertermében. Ezuttal Finály István budapesti magánmérnök tartott előadást a völgyzáró gátakról. A szakszerű előadást, melyet szép számu közönség hallgatott végig, vetített képekkel tette szemlélhetővé a jeles előadó.

* **A debrecen-nagyvárad vasut.** A Biharmegyében legközelebb létesítendő vasutak között legnagyobb jelentőségű a debrecen-nagyvárad vasut. A vasut ügyében a legfontosabb eljárás folyamatok ma véget értek. Így most már betegezést nyert a vasut kisajátítási ügye is. Legutóbb Keszthelyi Zoltán főjegyző elnöklése mellett az érdekelte községek és magánbirtokosok jelenlétében nagy értekezletet tartottak, melyen külön-külön állapodtak meg a vasut felépítéséhez szükséges területek kisajátítása tárgyában. E megállapodások szerint a vasut a következő községekben nyerne állomást: Derecske, Pocsaj, Esztár, Komjár, Nagykeréki, Kisszántó, Zomlin. Ezek a községek a legmesszebb menő áldozatkészgattanúsítottak a vasut létesítése érdekében. Most már a miniszteri jóváhagyás szükséges csupán és akkor az utolsó késleltető akadályon is keresztül esik a vasut ügye s megkezdhetik a vasut építését.

* **A kalotaszegi háziipar.** A kalotaszegi háziipar kiállítását a megyeháza nagytermében ma is szokatlanul sokan látogatták. Ismételten felhívjuk a közönség figyelmét az ott kiállított faragott butorok páratlan szépségére és olcsóságára. Ne mulassza el senki a kiállítást megtekinteni. A tegnapi nap folyamán nagyobb rendelést tettek: Ditrich tábornokné, Radó Antal, Nagy Jolán, Urhowszky Elemér, Gonda Ivánné, Székely Ferenc dr, Jakabfy István, Vidor Árpád stb. stb. A kiállítás megtekinthető d. e. 9-1-ig, d. u. 3-7-ig. Bezárul f. hó 28-án, hétfőn este. Belépődij nincs!

Párisi és bécsi elegáns modellekkel berendezett női kalap áruháza Szent János-utca 1. szám, ugyanott, a hol eddig volt, abban az épületben található.

* **Csipkekiállítás és tanfolyam Nagyváradon.** Még emlékezünk, hogy az elmúlt évben a nagyváradai kereskedelmi és iparkamarában Nagy Ida állami háziipari tanítónő mily szép csipkekiállítás rendezett. Különösen előkelő hölgyeink nyilatkoztak nagy elismeréssel a kiállított szebbnél-szebb csetneki, ir, sib, csipkekről, amelyek mind háziipari készítmények. Nagy Ida urhölgy pár nap múlva, április hó elsején ismét rendez több napra terjedő csipkekiállítást Nagyváradon, a kereskedelmi és iparkamarában. Ezenkívül a nevezett háziipari tanítónő német és franciaországi tanulmányutja alkalmából kiváló tanulmány tárgyává tette egy speciális háziipari foglalkozásnak: a horgolt gombok készítésének módját. Ilyen gombok úgy külföldön, mint nálunk nagy keresletnek örvendenek. Most az ország több vidékén tanfolyamokat rendez a horgolt gombok készítésének elsajátítására. Először Nagyváradon lesz ilyen tanfolyam, mely két hétre terjed s ápril 6 vagy 7-én nyílik meg. A felhasználandó anyagot a tanfolyamon résztvevők ingyen kapják. A tanfolyamra vonatkozó bővebb értesítés pár nap múlva a lapokból és a nagyváradai kereskedelmi és iparkamaránál nyerhetők. — A kamara a tanfolyam céljaira 150 korona hozzájárulást szavazott meg.

x **Hirdetmény:** A Polgári Takarékpénztár r. t. új kibocsájtási részvényei az ideiglenes elismervény ellenében az intézet pénztáránál átvehetők.

x **Finom uri fehérnemű és minden uri divat és kalap ujdonság megérkezett**

Róth M. utóda cégnél.
Bémer-tér.

Eredeti angol férfi cipők.

x **A Lloyd kávéház** modernül berendezett helyiségében március hó 21, 22, 23 és 24 én a következő érdekes mozgólénykép ujdonságok lesznek bemutatva: 1. Jaguár vadászat. 2. Hatásos bölcsődal. 3. Gördülő cipők. 4. Berghia herceg. 5. Mit jósol a kártya. 6. Casztra leánya. 7. Jegyesek tükre. 8. Jersey sziget. *Belépti díj nincs.* Kezdeté este 9 órakor — Kitűnő italokról és jó zenéről gondoskodva van. — A n. é. közönség szives pártfogását kéri mély tisztelettel *Hartstein Árpád* tulajdonos.

x **Bémer-tér 3. sz. alá költöztem.** Elvállalok minden a szakmámhoz tartozó villamos és gáz világitási vezetékek, lakások, szállodák, iskolák jelző csengő, telefon berendezéseit, uradalmak, gazdaságok s szeszgyárak részére saját üzemű dinamó berendezéseket, villámhárítókat — Raktáron tartok villamos motorokat, iv, izzó és Wolfram-féle lámpákat, mindennemű csillárokat, asztali lámpákat és az összes elektrotechnikai cikkeket. — Költségvetés díjmentes. *Stern Adolf*, villamos és légszusz vállalata Nagyvárad, Bémer-tér. — Telefon 556.

* **Borsalino, Pichler és angol kalap** tavaszi ujdonságok **REICHARD ÁRUHÁZÁBA** megérkeztek, hol legelegánsabb budapesti és amerikai cipők kaphatók.

x **Uj fogtechnikai laboratórium.** 25 évi gyakorlat a fogtechnika minden ágában! 21 évig Nagyváradon működtem Heiman fogorvosnál mint fogtechnikus. Elvállalok minden munkát arany vagy kaucsukban, szájjpadlás nélkül, izléses és szolid kivitelben, olcsó árak mellett. Kérve a n. é. közönség támogatását, vagyok tisztelettel *Windelburg Miksa* fogtechnikus Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 11. szám.

Tisztelettel
Berger Paula utóda
nőikalap divatterme
Szent János-utca 1. szám alatt.
Kérem a cégre figyelni.

IRODALOM.

Szigligeti Ede emléke.

— A Szigligeti Társaság ünnepe. —

Szigligeti Edének, a magyar színpadi irodalom egyik uttörő jelesének emlékezetét mint már jeleztük, az idén is fényesen üli meg Nagyvárad irodalmi társasága. Az ülést Husvét másodnapján d. e. 11 órakor tartják meg a város széképületének dísztermében és annak egyik legfőbb vonzóereje Váradi Antalnak, a nagynevű költőnek emlékbeszéde lesz Szigligeti Edéről. Érdekes vendége is lesz a Társaságnak; Nadányi Zoltán, a gyorsan feltűnt poéta, aki sajtó alatt levő kötetéből mutat be néhányat. Az ülés teljes műsora a következő:

1. Emlékbeszéd Szigligeti Edéről. Elmondja Váradi Antal, a Szigligeti társaság tiszteletbeli tagja.

2. Jelenet a »Fenn az ernyő nincsen kasból. Előadja Sik Rezső, a Szigligeti színház művésze.

3. »A fekete bárány« és »A halálfejes legió«. Költemények. Irta és felolvassa dr. Krüger Aladár, a társaság rendes tagja.

4. Költemények. Irta és előadja Nadányi Zoltán vendég.

A felolvasó ünnepre a belépő díj 1 kor. A rendes és pártoló tagok egy-egy jegyre díjtalanul tarthatnak igényt és azt átvehetik Láng Józsefnek, a Szigligeti-társaság pénztárosának irodalmában.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Cs. törtétek: Sári bíró. (Ujházi Edével bérletszünetben.)

Péntek, szombat, szünet.

Pont Biquette család. Ujházy Ede vendégszereplésének harmadik estéje csak folytása volt a két első est sikerének, ünneplésének. A mester életteljes, végtelenül kedves alakítása nagy gyönyörűségére volt a közönségnek, mely nem is fukarkodott az elismerés nyilvánításával. A pompás vigjátéknak Ujházy remek alakítása áll ott a központjában: de az itteni szereplők is megállították mellette a helyüket minden tekintetben. Tóth Elek, Hajnal, Kassay, Dési, Pogány Janka, H. Körössy Juci, Sinkó Gizi, alakításainak az est sikerében szintén meg volt a maguk része.

Sári bíró Ma este bucsuzik a nagyváradai közönségtől Ujházy Ede, aki legpompásabb szerepeiben lépett fel nálunk ez utóbbi estéken. A meleg szeretet, mely eddig is lelkes ünneplésben nyilatkozott meg a mester mellett, ma csak fokozott óvációban fog nyilvánulni. Ma este egyik legujabb alakításában, a Sári bíróban lép föl Ujházy Ede. Az öreg aranyos kedélyű, tipikus falusi bíró a nagyváradai közönség előtt még nem játszotta Ujházy Ede a így ma este bizonyára zsutolt ház fogja ünnepegni a csodálatosan nagytehetségű mestert. A ma esti előadás rendes helyárrakkal, de bérletszünetben megy.

Két nap — négy operett. Husvét két napján, vasárnap és hétfőn négy operett kerül színre a Szigligeti-színházban. Az eddigi leg-szenzációsabb sikerű operettek vannak előadásra kitűzve s a közönség bizonyára hálás lesz e sok vidámságért, pajkos, eleven melódiaért. Vasárnap délután az Erdészleány, hétfőn

délután a Tatárjárás kerülnek színre, a rendes délutáni helyárrakkal, az ismert főszereplőkkel. Este pedig vasárnap az Elvált asszonyt, hétfőn a Trenk bárót játsszák. Itt is a régi, kedvelt szereplők lépnek föl s a Trenk báró szerepét pedig Mihályi Ernő fogja énekelni. A vasárnap, hétfői előadásokra pénteken és szombaton lehet jegyet vásárolni a nappali pénztárnál.

Bőjti szünet a színházban. A nagyváradai Szigligeti színház a régi tradíciónak megfelelően, a nagybőjt két utolsó napján, nagy-pénteken és a feltámadás napján nem tart előadást. A színház e két napon zárva lesz a csak a nappali jegypénztár áll a közönség rendelkezésére, hogy az ünnepi előadásokra a jegyeket megválthassák.

TÁVIRATOK.

Ujabb panama Franciaországban.

Páris, március 23. Marseillben ujabbán ismét nagy sikasztásnak jöttek a nyomára. Egy közjegyző több bűntársával együtt bizonyítványokat állított ki, amelyek alapján nyugtákat váltottak be az állami pénztárnál. Ezek a nyugták oly tisztviselők nevére szóltak, akik már régen meghaltak. Az ily módon elsikkasztott összegek igen jelentéktelenek.

Klementina hercegnő Magyarországon.

Brüsszel, márc. 23. Klementina hercegnő a legközelebbi napokban Magyarországra utazik és ott Lónyay grófné vendége lesz. A hercegnő egy helet fog Magyarországon tölteni s azután vissza-utazik Belgiumba. A hercegnő utazásához fűzött kombinációk teljesen alaptalanok. Közte és Viktor Napoleon herceg között még nem volt meg a hivatalos eljegyzés, de teljesen megbízható forrásból jelentik, hogy a gyász esztendő lefolyása után megünneplik az eljegyzést.

ZENE ÉS MŰVÉSZET.

Tündérdélután a Vigadóban.

Fényes Annuska és Lakos Vilma hangversenye iránt szinte meglepő érdeklődés nyilvánul meg nemcsak város, de megyeszerte is. A Vigadó főképpen meg fog telni a két délután közönséggel, mely mindenestre nyereségnek fogja tekinteni a két csodababa által nyújtott számok élvezetét.

Cs. Fényes Annuska és Lakos Vilma a »Király színház művészeinek f. évi márc. 31. és április 1-én tartandó hangverseny műsora a következő:

I. Baba. Kuplé. Dal a II. k. B. osztályról. Taps nóta. Előadja Lakos Vilma.

II. Részletek Luxemburg gróf operettből. Dal a Csókos Juliskáról Caecke Wace. Paródia. Előadja Cs. Fényes Annuska.

III. Kertős Jánoskáról. Fényes Annuska és Lakos Vilma. Ujjé a ligetben. Cs. Fényes Annuska. Tarantella tánc Lakos Vilma.

IV. Kertős Jánoskáról. Cs. Fényes Annuska és Lakos Vilma.

V. Részlet Jánoskáról. Hegedű, ének és tánc. Cs. Fényes Annuska.

VI. Kertős Luxemburg grófjából. Cs. Fényes Annuska és Lakos Vilma.

A Mensa hangverseny. Említettük már, hogy a nagyváradai bir. jogakadémia ifjusága április 9-én, a Vigadó összes termeiben nagyszabású hangversenyt rendez. A bir. nagy érdeklődéssel találkozott. A város, a megye urai közönsége várakozással is tekinthet e monstre-hangverseny elé, mert minden tekintetben nagy eseménye lesz a szezonnak. Magának a budapesti 120 tagu egyetemi énekkarnak szereplése is impozáns érdekességű, de a hangverseny műsorának többi számai is szenzációk lesznek. Előkelő nagyváradai hölgyek díszes sora fog szerepelni briliáns műsorszámokkal. A hangverseny zenei részét a színház kitűnő tenoristája, Mihályi Ernő fogja rendezni. A szereplő hölgyek névsorát még titokban tartja a rendezőség, meglepetést akarván szerezni. Az agilis rendezőbizottság a Mensa Akademia elnökének, Patóh Sándornak vezetése alatt most küldi szét a hangversenyre kibocsájtott meghívókat, Belépő jegyek már e hét folyamán kaphatók lesznek Vidor Minónál, ki a hangverseny technikai részét rendezi.

NYILTÉR.

A napsugár szomjazása

A szabadba csalja az embereket, ha csak kicsit is barátságos az ég képe s ezt a kis üdülést gyakran hosszú ideig tartó meghűléssel fizeti meg az ember. Nagyon óvatosnak kell tehát lenni s az ilyen sétára el kell vinni néhány darab Fay féle valódi szódéni ásványpasztillát, a melyet a szájban kell tartani. Akkor megismerjük a szódéni pasztillának a bajt előzetesen elhárító értékét. Fay valódi szódéni ásványpasztillája dobozonként csak 1 korona 25 fillérbe kerül és minden idevágó üzletben kapható. Utánzatokat tessék határozottan visszautasítani.

Főképviselet Magyarország és Ausztria részére: W. Th. Guntzert, cs. és k. udv. szállító, Wien, IV. Grosse Neugasse 17.

Eladó majom.

Egy szép és egészséges, 2 éves, tanulékony, idomított majom, elutazás miatt:

olesón eladó.

Megtekinthető: Pável-utca 20, d. u fél kettőtől kezdve.

Művészi fényképészet

DAJKOVITS E.
NAGYVÁRAD, Sas-palota.

A mai naptól kezdve husvégig rendkívüli kedvezmény.

6 drb. matt platin visítkép 6 K

6 drb. matt platin cabinet kép 12 K

Vászonpapíron készült képek ugyanilyen árban, a legfinomabb kivitelben.

Menyegzői képekhez passepartout ing yen

EGYESÜLETEK.

Gyorsírók matinéja. A nagyvárad gyorsíróegyesület és a jogakadémiai gyorsírókör április 3 án, vasárnap d. e. 11 órakor rendkívül érdekes műsorral matinét rendez a városi színház nagytermében. A matinénak különös érdekességet kölcsönöz, hogy azon Fabró Henrik dr. az országos híri sztenografus is igen élvezetes, főként a gyorsírni nem tudó közönségnek szánt szabadelőadással szerepel. A részletes műsor a következő:

Megegyező beszéd, tartja Adorján Emil, a gyorsíróegyesület elnöke.

Szerelmi posta, költemény Endrődi Sándortól, szavalja Étsy Emilia, a Szigligeti színház tagja.

Szabadelőadás, tartja dr. Fabró Henrik.

Monológ, Reményi Gézáról, előadja H. Körsy Juci, a Szigligeti-színház tagja.

Záró beszéd, tartja Rosenthal József, a Jogakad. gyorsírókör elnöke.

Igazságszolgáltatás.

Agyonvert korcsmahősök. (Esküdt-széki tárgyalás. Harmadik nap.) A négy napra tervezett kiskéri gyilkosság ügyében tegnap már ítélelhozatal is történt. A tárgyalás ugyan csak este 9 órakor ért véget, de így legalább elkerülhetővé vált az esküdteknek még nagycsütörtökön is bentartása. A délelőtti folyamán a bíróság az esküdtekhez intézendő kérdéseket szövegezte meg, majd pedig dr. Kármán Elemér kir. ügyész vádbeszédére került a sor. Délután voltak a védbeszédok. Védők voltak: dr. Zigre Aurél, dr. Fényes Ödön, aki alapos, nagy készültséget eláruló beszédével kitűnt, dr. Pelle János, dr. Aligvander Kálmán, Hillinger Dezső és Katz Izó, részben ügyvédek, részben ügyvédjelöltek. A bíróság az esküdtek meghallgatása után Mészáros Tógyert 4 évi fogházra, Popa Györgyöt 2 évi fogházra, Kármán Demetert 2 és fél évi és végül Bogye D. mert 2 évi börtönre ítélte. A többieket felmentette.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti tőzsdetudósítások.

A gabonatőzsde határidői.

Budapest, márc. 23.

— Délután 4 órakor. —

Buza május 1909. 50 kilogrammonként	14.35
Buza októberre	13.91
Buza ápr.	11.80
Rozs okt.	10.29
Zab májusra	7.78
Zab októberre	7.86
Tengeri máj. 1909.	8.05
Tengeri jul.	7.24
Tengeri májusra 1910.	7.24

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1910. márc. 23.

Magyar arany járadék 4 száz.	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	93.25
Magyar koronajáradék	82.75
Magyar földteherment. kötvény 4. sz.	240.—
Horvát szlavon földteherment. kötvény	95.50
Osztrák járadék papírban	186.—
Osztrák járadék ezüstben	145.—
Osztrák járadék aranyban	97.25
Osztrák koron járadék	99.—

1860. osztr. államsorsjegyek	— —	116.50
Osztrák magyar bankrészvény	— —	197.50
Magyar bitelbank-részvény	— —	150.25

Előadás a tavaszi vásárról. Az utóbbi években Budapesten nagy bbszabású tavaszi vásárt tartanak, amelyen a legkiválóbb fővárosi kereskedők és iparosok vesznek részt. A nagy közönség, különösen a vidéken, nincsen kellőleg informálva a tavaszi vásár lényegéről s ezért a tavaszi vásár elnöksége intézkedett, hogy kellőleg ismertette legyen a tavaszi vásár. Erre vonatkozólag a kereskedelmi és iparkamara a következő értesítést adta ki: A tavaszi vásár vezetősége képviselőjében fővárosi Fischer Emil a tavaszi vásár elnökségének egyik tagja, Szénásy J. és Goda Géza a tavaszi vásár igazgatója március hó 28-ra városunkba érkezik és ez alkalommal a kamara diszteremben tóvárosi Fischer Emil ismertetni fogja a tavaszi vásár lényegét és feladatait. A fentieket az érdeklődők figyelmébe azzal ajánljuk, hogy a mindenesetre érdekesnek ígérkező felolvasásra megjelenni sziveskedjenek. Nagyvárad, 1910 március hó 22. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara: Huzella Gyula kir. kereskedelmi, tan. elnök. Dr. Sarkadi Lajos, titkár.

SZERKESZTŐI PÓSTA.

G. K. J. Bizony igaza volt: több szempontból nem felel meg a lapunknak. Pedig kár, mert elég jól van meg.rva. A kézirat rendelkezésére áll. Mást kérünk.

V. V. Első a helyesfrás.

A szerkesztőket lelelő
Dr. VUCSKICS GYULA.

Abbázia Hotel és pensió Riviera.

Aki otthonias és kellemes lakást óhajt Abbáziában, felhívom az i. t. közönség figyelmét

szállodámra,

mely a legelegánsabb izlést is kielégíti, azonkívül kitűnő magyar konyhánk a legjobb hírnévnek örvend. Szobák gyönyörű tengeri kilátással és figyelmes kiszolgálás. — Fürdőszoba minden emeleten. — Orvos a házban.

Mérsékelt árak. — Prospektus ingyen.

Magyarok szives pártfogását kéri a tulajdonos

Politzer Gyula.

KISS ISTVÁN

:: kőműves mester és építészeti vállalkozó ::
NAGYVÁRAD, Keskeny-utca 9. szám. (Saját-ház.)

Van szerencsém Nagyvárad és vidéke igen tisztelt közönségét értesíteni, miszerint 31 éves gyakorlati tanulmányaim és elsőrendű szak-képesítem alapján magamat önállósítottam és elvállalok felelősség mellett kőműves, ács- és betonmunkákat, valamint esatornázásokat a legmáltányosabb árszámítás mellett.

Levélbeli meghívásra személyesen megjelenek.

Tisztelettel
KISS ISTVÁN,
kőműves és építészeti vállalkozó.

MEGLEPŐ SZINTE CSODÁLATOS
GYÓGYEREDMÉNYEK

APTAMÁSI

LITHIUM-GYÓGYVIZ

zel gyomor, oese-hólyagés
bélbántalmahnál oala-
mint asthma, bronchiale,
köszvény és húgysavas
diathesis eseteiben.

Kapható **Wurst József** fűszer-
osemege- és ásványviz kereskedés-
ben N. Várad, Rákóczi-ut 7.

Papi ruhák.

Tisztelettel értesitem a nagyságos és főtisztelendő papságot és a n. é. közönséget, hogy megérkeztek a

tavaszi és nyári szövetek

nagyválasztékban, különösen reverenda és szalon ruha-szövetek.

Becses megrendeléseiket és további pártfogásukat kérve maradtam

illő tisztelettel

Vajnovszky Károly,

papi és polgári szabó

Szent János-utca. (Saját ház)

Vidéki meghívásra személyesen is megjelenek.

Nagy Lajos

téglagyára

Nagyváradon,

közvetlen az aradi országút mentén,
szemben a puskaporos raktárral.

Városi iroda:

Nagyteleky-utca 51. szám.

Tisztelettel értesitem a nagyra-
becsült építő és építető közönséget, hogy
egy a mai kornak teljesen megfelelő
modern

téglagyárat

létesítettem s főfőrekvésem odairányul,
hogy elsőrendű gyártmányaimmal a leg-
messzebbmenő kívánalmaknak is eleget
tehessek. Rendeléseket május hóra kész-
séggel jegyzek.

Kiváló tisztelettel

Nagy Lajos,
téglagyáros.

= Nagyhangu ígéretek =

nem sajátunk.

Telephon 249

SZOLID árák,
PONTOS kiszolgálás,
BECSÜLETES mérés

Telefon 249.

jellemzi üzletünket.

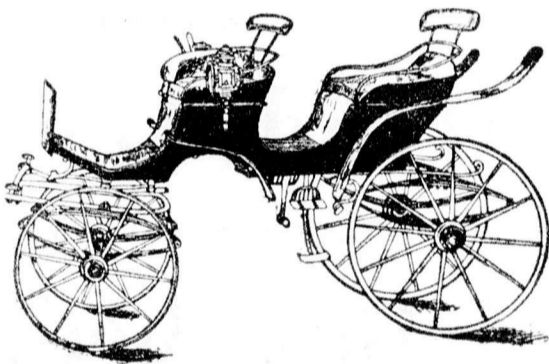
Mindennemű fűszer, csemege, ásványvíz, déli gyümölcs, fajalma, friss és szárított főzelék, sóban, ecetben és olajban pácolt halak, tea-vaj, turó, különböző sajt és ét-olaj raktárunkat ajánljuk a nagyérdemű közönség szives figyelmébe.

Tisztelettel

Mezey János és Társa fűszer kereskedése

Nagyvárad, Szt. László-tér, nagyvárad takarékpénztár épület.

Uj kocsiraktár! Megnyilik márczius 1-én.

Van szerencsénk Nagyvárad város és vidéke nagyérdemű közönségének szives tudomására hozni, hogy a nagyvárad kocsikészítő mesterek szakosztálya által letesített

kész kocsiraktár

Nagyváradon, Lukács György-utca 14-ik szám alatt, márczius 1-én megnyílik, ahol is a legelegánsabb és

legtartósabb kivitelű kész kocsik, gazdasági járművek, kocsialkatrészek és mindennemű kocsifelszerelési cikkek a legjutányosabb árak mellett beszerezhetők, ócska kocsikat becserelelünk, javításokat pontosan és jutányosan eszközölünk.

Tisztelettel

a nagyvárad kocsikészítő mesterek szakosztálya.

Uj. Uj. Uj.

Villanyerőre berendezett modern díszmű és ipari

esztergályos üzlet

Beöthy Ödön- és Arany János-utca sarkán Nagyváradon.

Tisztelettel értesitem a nagyrabecsült közönséget, hogy műhelyemben készítek mind-n ezen szakmába vágó ipari és díszmű esztergályos munkákat. Billiárdgolyókat, dákókat stb. igen jutányos árak mellett, kellő pontossággal és kitűnő szaktudással. Szives pártfogást kér

Deutsch Miksa, esztergályos.

Aszódi Mihály

kávé, cukorka és déli-gyümölcs nagykereskedő üzletét február hó 1-én Sas palota Oláh hentesnél szemben helyezi át Kossuth-u. oldal

Aszódi

trieszti kávé, thea és angol rum aruházánál a 8 féle zamatu pörkölt kávé legjobb, legolcsóbb Kossuth-u. villamos motor üzemű kávépörköldéjébe.

Aszódinál

Kossuth-utca, kakao és csokoládé vásár megkezdődött nagyban és kicsinyben olcsó árért. 2 kgr. kuba és gyöngykávé bérmentve 3 frt 50 kr.

Téli idényre

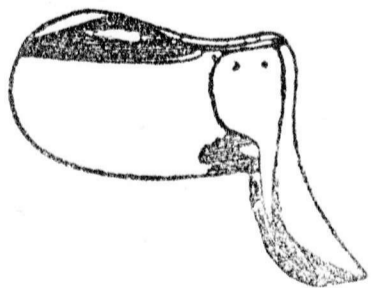
theát, rumot, halkonzervek nagyban gyári áron. Zsur csemegéket nagyban és kicsinyben olcsó árban Aszódinál Kossuth-utca. Cukrástorták kaphatók.

Halló! Kérem a 882. számot! t. i.

Frenkel Ignác

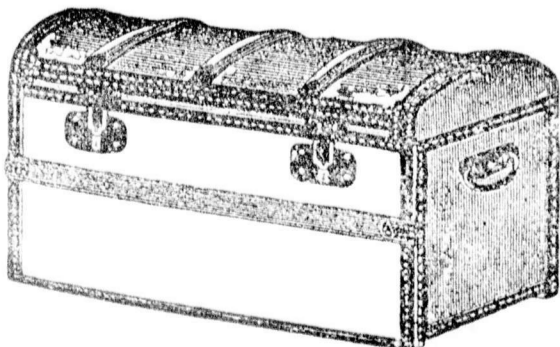
asztalos

Kert-utca 16 szám alatti butorraktárát, hol minden szoba- és konyha-butort raktáron van. Vesz és elad kevésbbé használt butorokat. Butortisztítást és szakzerű javításokat a legjobbban végez. Butorszükségletünk beszerzése előtt saját érdekünkben ne mulasszuk el a fenti céget felkeresni.

LORINCZ MÓR Nagyvárad, Bémer-tér.

Legnagyobb raktár grammophon, beszélő gépek, alkatrészek és lemezekből.

Utazó bőröndök, elegáns kézi kofferek, női kézi tarsolyok, uti kosarak, kupé és vasuti méretben. Gyermekek kocsik, velocipédek nagy választéka.

Sport és lovagló eszközök.

Fénykép szerek, lemezek és készülékek!

Kérjen árjegyzéket!

Tarsoly és Risztó

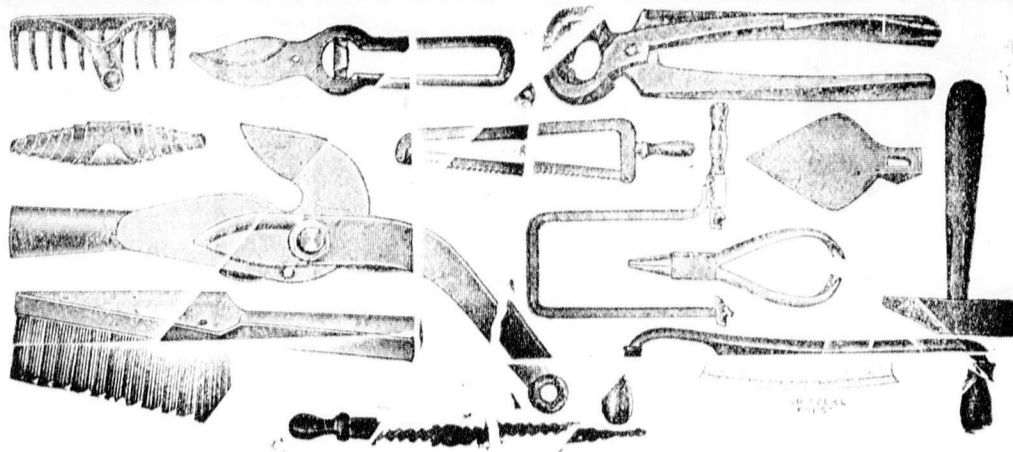
különlegességek vaskereskedése
NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut.

Kerti szerszámok

melyek készen benyelezve is nagy választékban kaphatók.

Metsző- és

hernyózó ollók
legjobb minőségben.

Mérlegek

sárgaréz tányérral
vagy márvány lappal

és súlyok

állami hitelesítéssel minden nagyságban.

M. kir. lőporáruda

s mindennemű töltények, vadászati felszerelések és vadászfegyverek raktára.

Központi Takarékpénztár Részvénytársaság Nagyvárada.

Felhívás.

F. évi január 30-án megtartott rendes közgyűlésünk 2500 drb 400 korona névértékű új részvény kibocsátásával intézetünk alaptőkéjének kettő millió koronáról három millió koronára leendő felemelését határozta el.

Ezen 2500 drb. új részvény átvételére a régi részvényesek elővételi joggal bírnak olyformán, hogy minden 2 drb. régi részvény után egy drb. új részvény, a közgyűlés által megállapított 440 korona árban, részükre fentartatik. E vételárban már a bélyeg- és kiállítási díj bennfoglaltatik.

Az új részvények vételára után folyó évi január hó első napjától a befizetés napjáig 6 százalékos ka-

mat fizetendő, amennyiben az új részvényesek is már a folyó évi üzleteredményben részesülni fognak.

Ezen közgyűlési határozat folytán felhívjuk t. részvényeseinket, hogy az új részvényekre elővételi jogukat bezárólag f. évi március első napjáig gyakorolni s ugyanakkor a régi részvényeket az elővételi joggyakorlására vonatkozó lebélyegzés végett pénztárunknál bemutatni sziveskedjenek. Folyó évi március 1-én az elővételi jog megszűnik és a megmaradt részvények 450 korona árban lesznek értékesítve.

A befizetések 1910. évi június 1-ig tetszés szerinti részletekben teljesíthetők, azonban az elővételi joggyakorlásánál részvényenként 40 korona befizetendő.

A közgyűlés által meghatározott vételárból, azaz részvényenként 440 koronából, 400 korona az alaptőkét illeti, a 40 korona felpénz pedig, a költségek levonása után, a tartalékalaphoz csatolandó.

A befizetésekről ideiglenes igazolványok adatnak ki, amelyek ellenében — az igazgatóság által megállapítandó időben — az eredeti részvények ki fognak szolgáltatni.

Az új részvények befizetésére vonatkozólag érvényben maradnak alapszabályaink 10 §-ának a késedelmes befizetésre vonatkozó intézkedései.

Nagyvárada, 1910. január 30.

Központi Takarékpénztár
Részvénytársaság.

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban.

Elsőrendű fényezett és matt háló-, ebédlő-

és uri szobák különleges fanemekben is

feltűnő olcsó árban adatnak el.

REISZ MIKSA

BUTORGYÁRA

Békéscsaba — Nagyvárada

Kossuth (Sas)-utca 7.